

Danske Vandløbs medlemmer

Nyhedsbrev januar 2015

Godt nytår. 2015 er fortsat i det våde hjørne. Store dele af landet har haft udfordringer med fyldte vandløb og høj grundvandsstand henover årsskiftet. Det blev til et indlæg i Børsen d. 6. januar:

Miljøministerens katastrofer

Vi kender ikke til store naturkatastrofer i Danmark. Men vi bliver berørt af små. For verden gik en smule mere under i det år, vi lige har forladt. 2014 blev det varmeste år nogensinde, og herhjemme oplevede vi flere tilfælde af monsterregn. Således i julen. Regnen silede gennem flere uger, og vand trængte ind i huse og måtte pumpes væk. Kæmpestore landbrugsarealer er oversvømmede, hvilket koster udbytter i den kommende vækstsæson. Mere end nogensinde er der brug for, at vand kan ledes væk. Det voldsomme vandpres på systemerne kræver perfekte og velplejede vandløb – og kræver en opgradering af vandløbene, så de kan klare belastningen. Det handler også om, at befæstede arealer, byområder og industriområder sender endnu mere vand ud i systemerne. GEUS har regnet ud for os alle, at vandløb og rørsystemer i byerne i gennemsnit bør opgraderes med en faktor 1,5 for at leve op til nutiden og bare lidt af fremtiden.

Mit spørgsmål er derfor: Er vores miljøminister Kirsten Brosbøl her ved årsskiftet klar med løsninger på de enorme udfordringer, vi står over for? Svaret er desværre et nej.

Politikerne i Folketinget har ellers talt. I april 2014 blev der indgået en politisk aftale om en vækstplan for fødevarer. Heraf fremgår det, at: "Aftaleparterne er enige om, at ændret vandløbsvedligeholdelse i form af reduceret grødeskæring ikke indgår i kataloget, da det er meget vanskeligt at afgrænse de erhvervsøkonomiske konsekvenser, og det derfor heller ikke har været muligt at fastlægge en kompensationsmodel for lodsejerne."

Alligevel er reduceret grødeskæring og vandløbsvedligeholdelse fortsat en del af forslaget til vandplaner. I et bilag til forslaget til tidligere planer, som i øvrigt blev kendt ugyldige, blev der brugt ordet "skal" om reduceret vandløbsvedligeholdelse. Nu "kan" reduceret vandløbsvedligeholdelse indgå i tilrettelæggelsen af vandløbsvedligeholdelsen. Dermed smider miljøminister Kirsten Brosbøl hele ansvaret over på kommunerne, hvor vi vil få et lokalpolitisk skænderi om ordene kan og skal.

Kære Kirsten Brosbøl. Vil du ikke overveje at tone rent flag og melde klart ud i denne sag? Tag en tur rundt i Danmark og se, hvordan dele af landet er ved at gå under. Tag eksempelvis ud til Lyngbyvejen nord for København, når monsterregnen vælter ned over landet næste gang. Vi har brug for politisk klarsyn.

Møde med miljøministeren 15. januar 2015

Næstformand Knud Erik Bang og undertegnede havde bedt om et møde med Kirsten Brosbøl for at diskutere bl.a. ovenstående problemstilling. Vi bad om at få en time. Vi fik en halv. En halv time går hurtigt. Vi fik ingen indrømmelser, men præciseringer.

Med hensyn til vores tvivl om brug af reduceret grødeskæring i vandplanerne. Ministeren sagde, at der helt i tråd med vækstaftalen ikke var pålæg om brug af reduceret grødeskæring. Og at hendes helt klare vurdering var, at kommunerne ikke var i tvivl om det. Bilag 7 er jo kun en vejledning, som hun sagde.

Så helt som forventet sendes udfordringen med at skelne mellem skal og kan videre til kommunen. Danske Vandløb mener stadig, at det er forkert, at bilag 7 overhovedet er med, og at mange formuleringer i vandplanerne peger i helt modsat retning af vækstaftalen fra april sidste år. Det var ministeren altså ikke enig i.

Ministeren kvitterede for det gode arbejde i Vandrådene som Danske Vandløb sammen med de mange andre organisationer havde leveret. Som der har været skrevet meget om, er mange forslag fulgt i de nye vandplaner. Vi nævnte lige kort vores forslag til nyt konfliktfrit forvaltningsprincip, designvandspejl, hvor kontrollen er nemmere og forvaltningen friere. Der var positiv interesse om det pilotprojekt, som er under opstart på Nordfyn. Danske Vandløb deltager i en følgegruppe i pilotprojektet.

Andreas Höll, Agrovi, beskriver en mulig dokumentation for fejlklassifikation

Vandplanernes udpegning af naturlige, stærkt modificerede og kunstige vandløb i Danmark er foretaget af Naturstyrelsen. For at bestemme, hvilke vandløb der i Danmark skal betragtes som naturlige, er de såkaldt høje målebordsblade anvendt. Dette kortværk består af topografiske kort i målestok 1:20.000 og er udarbejdet for hele landet, undtagen Sønderjylland, mellem 1842-1899. (For Sønderjylland anvendes de preussiske målebordsblade 1:25.000 fra nogenlunde samme periode.) Alle vandløb, der er med på de høje målebordsblade, udpeges som naturlige. Dette princip er det vigtigste enkelte kriterium, der er anvendt. Derved underkender man, at mennesket kan have gravet vandløb, før det pågældende kortblad blev opmålt for første gang; eller også skønner Naturstyrelsen, at evt. fejl ved denne metode måtte være marginale.

At denne metode fejler, er der flere eksempler på. For det første ignorerer man, at gravning af drængrøfter var en fast del af den *grundforbedringshjælp*, kongehuset etablerede som støtteprogram til udskiftning af de danske landsbyer mellem 1780 og 1810. Derudover findes der også kortværk fra tiden før de topografiske kort, der kan vise et andet billede end det, man kan udlede af de høje målebordsblade.

Planteavls- og naturkonsulent Andreas Höll, Agrovi, fremlagde nogle eksempler på fejlagtigt udpegede "naturlige" vandløb i et foretræde for Folketingets Miljøudvalg i april 2014. Han støttede sig på arkivmateriale, men også på de ældste kort, som foreligger på landsplan. Herunder de ældste matrikelkort og Videnskabernes Selskabs Kort udarbejdet mellem 1768 og 1821. Begge kortværk er gjort tilgængelige via internettet. Andreas Höll har lavet en grundig beskrivelse af, hvordan man ved hjælp af disse kort kan undersøge om et givent "naturligt" vandløb er udpeget på forkert grundlag hjemme hos sig selv. Stor tak til Höll for dette fine stykke arbejde, der er gjort tilgængeligt på Danske Vandløbs hjemmeside www.danskevandloeb.dk. Hvis man mener, der er fejlklassifikation på ens vandløb, kan vi kraftigt opfordre til at kigge i disse kort og følge proceduren som beskrevet.

Generalforsamling 5. marts 2015

Som tidligere annonceret afholdes generalforsamlingen torsdag d. 5. marts kl. 13 hos Centrovic i Vissenbjerg. Der vil være en time indledningsvist med et eksternt indlæg. Vi er så heldige, at Britt Paulsen, miljøkonsulent i Sønderjyske Vandløb og teamkoordinator i LandboSyd, og Asger Kristensen, Natur og vandløbskonsulent i Sønderjyske Vandløb og Sønderjysk Landboforening har sagt ja til komme. Asger Kristensen vil først fortælle om de positive oplevelser med organiseringen af Sønderjyske Vandløb og de foreløbige resultater. Herefter vil Britt Paulsen orientere om baggrunden for og resultatet af, at LandboSyd har ført 2 vandløbssager igennem taksationskommissionen. Kl. 14 vil selve generalforsamlingen blive indledt med bestyrelsens beretning, økonomi, diverse valg mm. Den officielle invitation til generalforsamlingen vil blive udsendt inden for en uge.

Kursus marts 2015

Det tidligere annoncerede kursus er nu endelig faldet på plads, og det er med stor glæde, at vi inviterer til dette på en særskilt side, der er vedlagt herefter. Som man vil kunne se, er det et meget aktuelt og spændende program, som bestyrelsen har sat sammen. Det koster 300 kr. at deltage, men så får man ud over uvurderlig ny viden også en let frokost og kaffe med. Vi håber på stor tilslutning, og alle skal være meget velkomne.

På gensyn i marts - fra hele bestyrelsen i Danske Vandløb

Torben Heisel
Formand

Danske Vandløb afholder seminaret

<http://www.danskevandloeb.dk/>

Krav til fremtidens vandløb

Fredag d. 13/3 kl. 12- 16.15 på LMO, Søften

Trigevej 20, Søften 8382 Hinnerup

og

Torsdag d. 19/3 kl. 12- 16.15 på Gefion, Sorø

Fulbyvej 15, 4180 Sorø

Program

12.00 – 12.45 Frokost: Sandwich m. øl/vand

13.00 – 13.15 Velkomst: (lidt om Danske Vandløb, klimaændringen, situationen i vore vandløb og hvad vi derfor kæmper for) v. Torben Heisel eller Søren Hansen, Danske Vandløb (Jyl /Sjæl)

13.15 – 13.45 Rodvækst og klimaændringer, krav til fremtidens planteavl v. prof. Kristian Thorup-Kristensen, KU. (Fokus på afgrødernes vækst, rodudvikling, vand- og næringsstofoptagelse i relation til dræning og ændrede klimaforhold med mere ekstremt vejr, flere tørkeperioder og flere perioder med kraftig nedbør)

13.45 – 14.15 Klimaeffekter på vinter- og sommermaksimum afstrømninger i vandløb set i lyset af ekstremnedbør og befæstede arealer. På LMO v. prof. Jens Christian Refsgaard GEUS . På Gefion v. Torben O. Sonnenborg GEUS. (Tidsmæssige og geografiske forskelligheder i "klimafaktorer" for vandafledning)

14.15 – 14.30 Kaffe

14.30 – 15.15 Kontrol af vore vandløbs vandafledningsevne, værktøjer og muligheder for at dokumentere vandføring, dimensioner og vandføringsevne v. Kristian Vestergaard. (Hvad kan vi i ålaugene selv måle / dokumentere og hvad skal tilkøbes)

15.15 – 15.45 Revision af vandløbsregulativer, kommunernes opgave og lodsejernes muligheder v. Sten W. Laursen , landskonsulent Seges (Huskeliste med forhold, som lodsejerne skal være opmærksomme på.)

15.45 – 16.00 DV-Vandløbstjek- et værktøj til registrering og dokumentation via app til smartphone v. Michael Blach / K. E. Thonke, Danske Vandløb (Jyl /Sjæl) (Demonstration af installation, brug og rapportudskrift fra app'en)

16.00 Afslutning v. Torben Heisel eller Søren Hansen, Danske Vandløb (Jyl/Sjæl)

Alle er velkomne

Pris 300 kr. inkl. sandwich øl/vand samt kaffe

Tilmelding via e-mail: info@gefion.dk eller tlf.: 57865000